

Asia: VN/21695/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksessä todetaan, että kuntakokeilulakiin tehtäisiin selkeyttävä muutos, jonka perusteella kuntakokeilualueen kunnalla olisi oikeus tehdä päätös siitä, täyttääkö henkilö Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain mukaiset edellytykset yhtiöön työllistämiseksi.

Lisäksi todetaan, että työllisyyden edistämien kuntakokeilusta annetussa laissa tarkoitettujen kokeilukuntien asiakkaita olisivat myös kunnassa asuvat henkilöt, joille on myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain 110 §:n nojalla eli joille annetaan ulkomaalaislain 109 §:ssä tarkoitettua tilapäistä suojelua. Uutta asiakasryhmää ei siten koskisi edellytys kotikuntalaisesta tarkoitettua kotikunnasta.

Esityksessä todetaan resurssista, että Työ- ja elinkeinoministeriö kohdistaisi tämän esityksen perusteella 40 htv:tä lisääntyneen asiakasmäärän hoitamiseen valtakunnallisesti yhteensä TE-toimistoille ja kuntakokeiluille ja että jakoperusteena on ELY-keskus alueiden osuus tilapäistä suojelua saavista ukrainalaisista työnhakijoista. Kainuun osalta tuo prosenttiosuus on esityksessä 1,42% joka tarkoittaisi 0,57 htv:tä eli puolikasta henkilöä koko Kainuuseen. Esityksessä ei ole mainittu miten tuota tilapäistä suojelua saavien lukumäärää ELY-alueittain tarkastellaan ja päivitetäänkö resurssien kohdennusta muuttuvan tilanteen mukaisesti vai onko esityksessä todettu prosenttijako pysyvä. Käytännössähän tilanne elää jatkuvasti ja uusia tilapäisen suojelun piiriin kuuluvia henkilöitä saapuu lisää myös Kainuun alueelle koko ajan.

Esitetty 0,57 htv:tä koko Kainuun alueelle (TE + kuntakokeilu) on riittämätön lisäys resursseihin huomioiden jo nyt alueelle saapuneiden kohderyhmän asiakkaiden määrä sekä todennäköisyys sille, että kohderyhmä edelleen kasvaa. Kainuun kuntakokeilun resurssit ovat jo nyt tiukoilla. Kainuussa asiakasmäärä TE-toimiston ja kuntakokeilun välillä on muuttunut kuntakokeilujen alkuun verrattuna jo niin, että jos kokeilun alussa TE-toimistolla oli 69% asiakkaista ja kuntakokeiluilla 31% niin tällä hetkellä TE-toimistolla ja kuntakokeilulla on yhtä paljon asiakkaita. Kuntakokeilujen asiakasmäärä on kasvanut n. 10% ja TE-toimiston asiakasmäärä on laskenut peräti 49,8% kuntakokeilujen alkuun verrattuna. Resurssien jakautumisessa TE-toimiston ja kuntakokeilun välillä tämä ei siis kuitenkaan näy eikä resurssien uudelleen kohdistamista ole aiottu tehdä asiakasmäärien muutoksesta huolimatta. Mikäli tilapäistä suojelua tarvitsevat asiakkaat siirtyvät esityksen mukaisesti kerralla 1.2.2023 kuntakokeilujen vastuulle, tulee kuntakokeilulle osoittaa myös riittävästi lisäresurssia ko. asiakasryhmän palvelemiseen. 0,57 htv:tä koko Kainuussa ei tähän riitä, huomioiden jo nyt epäsuhtaiset resurssit asiakasmääriin ja asiakaskunnan vaativuuteen/palvelutarpeisiin nähden TE-hallinnon ja kuntakokeilujen kesken.

Esityksessä on todettu, että Työkanava Oy:ssä työskentelyn edellytysten arvioiminen ei lisäisi kuntakokeilualueen kuntien työmäärää, koska kaikille hakijoille tehdään joka tapauksessa palvelutarvearvio. Esityksen tavoitteena on selkeyttää sääntelyä kokeilualueen kunnan oikeudesta tehdä päätös siitä, täyttääkö henkilö Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain mukaiset edellytykset yhtiöön työllistämiseksi. Näin ollen esitys on järkevä ja kannatettava kuntakokeilujen roolin selkiyttämiseksi tässä asiassa. Työllistymistä edistävien palveluiden kohdentaminen myös kunnassa asuville henkilöille, joille on myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain 110 §:n nojalla eli joille annetaan ulkomaalaislain 109 §:ssä tarkoitettua tilapäistä suojelua, on kokonaisuudessaan kannatettavaa, sillä se mahdollistaa työvoiman saatavuuden parantamisen työvoimapulasta kärsivillä alueilla ja aloilla.

Maaninka Jonne
Suomussalmen kunta - Elinvoimapalvelut